

[Undervisningsministeren.]

heder skal der en differentiering til; det erkendes fra alle sider.

For det fjerde: alle forudsætter et 8. skoleår, idet dog Askovudvalget og venstre kun går ind for en frivillig ordning. Det står ikke helt klart, hvorledes Askovudvalget tænker sig det fremtidige 8. skoleår gennemført i praksis. En klasse med almindeligt timetal skal gennemføres, når forældre til mindst 10 børn ønsker det. Der er i dette land mangfoldige kommuner, der ikke enkeltvis har 10 børn i konfirmationsalderen, og ordningen kan tilsyneladende meget let medføre, at den lille kommune søger at undgå et kommuneforbund, for at ikke 10 børn skal kunne melde sig. Det må vel være tanken, at en klasse skal oprettes, når forældre til mindst 10 børn indenfor et område, hvor der sagligt set uden hensyn til kommunegrænser er mulighed for at oprette en, ønsker det. Jeg går ud fra, at Askovudvalget under alle omstændigheder vil lade forældremagten være stærkere end kommunemagten.

Jeg vil dog mene, at man her må tilstræbe det bedst mulige samarbejde mellem kommunerne, også for at den centralisering, som der er en vågnende og voksende interesse for omkring i sognene, kan gå videre, og i denne forbindelse vil jeg gerne gøre opmærksom på det særlige byggeforskningsudvalg, som undervisningsministeriet har nedsat. Det har udført et ret omfattende arbejde allerede, og dette arbejde viser, at der ved centralisering og rationalisering kan spares endog meget store beløb på skolebyggeriet.

En indberetning fra Holbæk amt fra den 14. oktober meddeler, at besparelserne ved de retningslinier, der nu er anlagt, kan anslås til mindst 8 mill. kr.

Som eksempler er anført to kommuner, hvor der ved de foreslåede og nu besluttede ændringer af de tidligere vedtagne skoleplanforslag er opnået investeringsreduktioner på henholdsvis 1,1 mill. kr. og 0,8 mill. kr. Udvalgets publikationer har givet anledning til henvendelser fra andre kommuner om bistand til foretagelse af lignende skoleplanlægninger. Der er således kommet en henvendelse fra Hjørring amt, hvor man skulle yde bistand til planlægning af skolevæsenet i Øster Han herred. Denne under-

søgelse har vist sig at være meget frugtbar for de interesserede kommuner.

Der foreligger også en henvendelse fra Sorø amt, hvor man skal gennemføre en undersøgelse under den forudsætning, at kommunerne foreløbig ikke inddrages direkte i selve planlægningsarbejdet. Man drøfter spørgsmålet om udgifternes fordeling.

Fra Randers amt har udvalget i september modtaget en henvendelse, hvori skoledirektionen understreger det ønskelige i, at der udarbejdes en samlet amtsplan for Randers amt, og efter beslutning på et direktionens møde forespørger man, om en sådan større undersøgelse kan foretages, og på hvilke vilkår; naturligvis herunder med hensyn til dækning af udgifterne. I direktionens udførlige redegørelse er det oplyst, at skoledirektionen allerede gennem længere tid har søgt at fremme rationelle skoleplanlægninger, og at man venter, når nu debatten om folkeskolens fremtidige ordning er ført til afslutning, at modtage mange henvendelser fra kommunerne om bistand til fremskaffelse af nyt grundlag for en fornyet overvejelse af skolespørgsmålet.

Endvidere peger skoledirektionen på, at der bør udfoldes bestræbelser for ved rationel tilrettelægning af skolevæsenets udbygning at søge udgifterne til skolebyggeriet nedbragt mest muligt, bl. a. ved anvendelse i videre udstrækning af skoleforbund, og at man ved en sådan rationel tilrettelægning af skolevæsenet tillige kan modarbejde manglen på lærerkræfter i landkommunerne.

Der er endvidere fremkommet et forslag til nyordning af skolevæsenet i Mariager købstad og 2 tilgrænsende kommuner ved oprettelse af skoleforbund, og det viser sig, at der ved dette skoleforbunds oprettelse kan spares et endogså meget betydeligt beløb i investeringsudgifter og et betydeligt beløb i fortsatte driftsudgifter; hvis en tredie kommune vil indgå i dette skoleforbund, bliver besparelserne meget større — så bliver besparelserne i anlægsudgifterne godt 1,1 mill. kr. og besparelserne i årlige driftsudgifter tilsvarende.

Også fra skoledirektionen i Præstø amt er der modtaget henvendelse om mulig bistand til et tilsvarende skoleplanlægningsarbejde.

Vi kommer vist til at se lidt nærmere